

สมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) เขตภาคกลาง

Competency of Supervisor - Teachers for Students

as Youth Counselor (YC) : Central Region

กรกฏา นักรัก *

Karakada Nugkim

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) เขตภาคกลางซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนที่ 1 กำหนดองค์ประกอบสมรรถนะของครูที่ปรึกษา และขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษา คือครูที่ทำงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนประเภทขยายโอกาส ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 274 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษา จำนวน 47 ข้อ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .95 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของครูที่ปรึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นหลักฐานแสดงว่า สามารถนำไปใช้วัดระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาได้อย่างเที่ยงตรง สำหรับการศึกษาระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.14)

คำสำคัญ : สมรรถนะ / ครูที่ปรึกษา / นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

Abstract

This is a survey research study. The purpose of this study was to study the competency of supervisor-teachers for Youth Counselor (YC) in the central region of Thailand. This study was divided into two phases; that are, Phase 1: Defining elements of competency of supervisor-teachers for peer counselor, and Phase 2: Confirmatory factor analysis of competency levels of supervisor-teachers. The subjects of this study were 274 teachers who have involved in the student support system at the Educational Opportunity Expansion schools in central region of Thailand in academic year 2014. The stratified sampling method was utilized to obtain those subjects. The instrument of this study was a 47-item questionnaire on the competency levels of supervisor-teachers. The reliability of this questionnaire was .95 The LISREL was used for data and confirmatory factor analysis.

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The findings indicated that the competency of supervisor-teachers consists with of three elements, including; that is. knowledge, skills, and attitude. This is statistically significant ($p = .05$) consistent with empirical data and factor loading. This can be an evidence that this questionnaire can measure the competency levels of supervisor-teachers accurately. And a finding also showed that the subjects had high level of competency of supervisor-teachers. (The average level was 3.14)

Keywords : Competency / Supervisor-teacher / Youth Counselor

บทนำ

ทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศบนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและสร้างความสมดุลในการพัฒนาทุกมิติอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวม เพราะคนคือปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังคำกล่าวที่ว่าหากจะพิจารณาว่าประเทศนั้นมีความเจริญก้าวหน้าเพียงใดให้ดูได้จากคุณภาพของคนในประเทศนั้น การพัฒนาคนจึงเป็นมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ จากแนวคิดดังกล่าวการพัฒนาคนสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีแต่วิธีการที่มีผลการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพที่สุดคือการพัฒนาด้วยการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการวางฐานความรู้พัฒนากระบวนการคิด คุณธรรมจริยธรรม ฝึกการเชื่อมโยงความรู้ให้สามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาประเทศ (คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

การบริหารจัดการด้านการศึกษามีการจัดทำแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยปัจจุบันแผนการศึกษา

แห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) มีเจตนารมณ์ที่สำคัญคือ พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา และสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาตินั้นได้ดำเนินการมาโดยตลอดตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา แต่จากการวิจัยสภาพการณ์เด็กและเยาวชนในรอบปี พ.ศ.2555 ของโครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อการวิเคราะห์สภาพการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนหรือไฮล์ดวอตซ์ โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พบว่า ปัญหาด้านสุขภาพจิตเยาวชนมีภาวะความเครียดสูงขึ้นจนมีอาการทางกายถึงร้อยละ 40 เยาวชนร้อยละ 24 มักอารมณ์เสียหงุดหงิดง่าย และมีเพียงร้อยละ 35 ที่ระบุว่าตนเองสามารถคุมอารมณ์เวลาโกรธหรือผิดหวังได้ดี ทั้งนี้ในโครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อการวิเคราะห์สภาพการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนได้

วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย พบว่าเยาวชนไทย 1 ใน 3 ขาดทักษะชีวิตทั้งจากครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาคือการบูรณาการให้ทุกฝ่ายร่วมกันผลักดันการสอนทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียนตั้งแต่เล็กอย่างจริงจัง โดยเฉพาะสถานศึกษาที่ต้องหันมาทบทวนบทบาทความสำคัญของตนในการขับเคลื่อนเรื่องทักษะชีวิตได้ร่วมกับครอบครัวและชุมชน โดยเน้นการเข้าไปดูแลเด็กด้อยโอกาส เด็กเรียนอ่อน เรียนช้าอย่างจริงจังเป็นระบบ ส่งเสริมการสร้าง “แรงบันดาลใจ” ให้กับเยาวชนในการเรียนโดยไม่ปล่อยให้อาการ “เด็กหลังห้อง” ทำให้มีเด็ก “สัคดีศรีบกพร่อง” ถอดใจจากการเรียนและพาตัวเข้าสู่พฤติกรรมเลวร้ายต่างๆ มากมาย (อมรวิรัช นาคทรพร, 2556) นอกจากนี้ยังมีนักเรียนอีกจำนวนหนึ่งในโรงเรียนขยายโอกาสที่มีความแตกต่างกับโรงเรียนมัธยมโดยทั่วไป คือ นักเรียนส่วนหนึ่งมีฐานะยากจน พลาดโอกาสจากการสอบหรือจมน้ำเข้าโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล นักเรียนต้องศึกษาตามความต้องการของครอบครัวส่งผลให้เกิดความคับข้องใจ และนำมาซึ่งปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ (สุภชัย ตู่กลาง และคณะ, 2555) จากสภาพปัญหาดังกล่าวปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นความสำคัญของการป้องกันและแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน จึงได้ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่อาศัยองค์ความรู้ด้านจิตวิทยาและกระบวนการแนะแนวเป็นกลไกหลักในการสร้างเสริมทักษะการดำรงชีวิต วิธีการหนึ่งในการคลี่คลายปัญหาดังกล่าวเพื่อหยุดยั้งปัญหาความเลวร้ายที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้นโดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งอาศัยองค์ความรู้ด้านจิตวิทยาและกระบวนการแนะแนวเป็นกลไกหลักในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและเสริมสร้าง

ทักษะการดำรงชีวิตแก่ผู้เรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา แต่ด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากรแนะแนวและช่องว่างระหว่างวัยของผู้ให้และผู้รับบริการทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่ทั่วถึงทุกกลุ่ม เป้าหมายการขับเคลื่อนระบบไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นเมื่อปี พ.ศ.2550 ในการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงได้มีการพัฒนาเยาวชนที่คุณสมบัติเหมาะสมให้ทำหน้าที่ นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาไม่ซับซ้อน หลักการสำคัญที่เป็นเจตนารมณ์ในการส่งเสริมให้นักเรียนทำหน้าที่เป็น “นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา” (นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) – Youth Counselor) คือ การใช้หลักจิตวิทยาของกลุ่มเพื่อน (Peer Ps นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) psychology / Peer to Peer – P 2 P) เป็นพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการให้คำปรึกษาโดยเพื่อน (Peer Counseling) มุ่งให้นักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ๆ ได้มีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อนนักเรียนด้วยกันและการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการชี้แนะของครูที่ปรึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 15) ซึ่งนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) คือนักเรียนที่โรงเรียนพิจารณาคัดสรรว่า เป็นผู้มีความเหมาะสม สามารถคิดวิเคราะห์ มีจิตอาสาในการรับฟังให้คำปรึกษาหารือและได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นและปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษา โดยการดูแลชี้แนะอย่างใกล้ชิดของครู อันเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริม ดูแล และให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ให้ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ในด้านวิกฤตปัญหาของนักเรียนและ

แนวทางการช่วยเหลือ การกำหนดแนวทางการศึกษารายกรณี (Case Study) เมื่อพบปัญหาของนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ตลอดจนแนวทางการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) ในกรณีที่ต้องดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบของภาคีเครือข่าย ซึ่งการทำงานที่มีความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) จะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ที่ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาประมาณ 7 ปีนั้นส่วนใหญ่เน้นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก เจตคติที่ดีแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มในการทำงานกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) มีการอบรมแก่บุคลากรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาอย่างต่อเนื่องสำหรับมุมมองของผู้วิจัยเห็นความสำคัญของครูที่ปรึกษา (Advisor -Teacher) ของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ที่มีหน้าที่ในการให้คำชี้แนะ ควบคุม ดูแล ให้นักเรียนได้ทำหน้าที่ด้วยความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) มีหลักการพื้นฐาน สามารถให้คำปรึกษาสำหรับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาในสถานศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาในสถานศึกษา การจัดโครงสร้างภาระงานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาในโรงเรียนร่วมกับภาคีอื่นในการกำหนดแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาในสถานศึกษา การประเมินผลนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา แนวทางในการขยายเครือข่าย และแนวทางจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาให้มีความยั่งยืน หากครูที่ปรึกษาได้มีสมรรถนะด้านต่างๆ ที่เพียงพอต่อการทำหน้าที่ในประเด็นดังกล่าวก็จะสามารถ

พัฒนางานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพบว่า ความเข้มแข็งของครูที่ทำงานกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ของกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสเป็นกลุ่มที่สมควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเนื่องจากเป็นกลุ่มที่ต้องดูแลนักเรียนที่มีสถานะเสี่ยงจำนวนมากทั้งปัญหาทางด้านสัมฤทธิ์ผล และพฤติกรรมทางการเรียน ปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ และปัญหาทางอารมณ์และจิตใจ อันได้แก่ การควบคุมอารมณ์ ขาดความเชื่อมั่น เก็บตัว (กรมสุขภาพจิต, 2554: 48) และเนื่องด้วยธรรมชาติของโรงเรียนขยายโอกาสแต่เดิมเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษายังไม่คุ้นเคยกับสภาพปัญหาของนักเรียนในวัยรุ่น และจากการผลการประกวดในการแสดงผลงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนแห่งชาติ ที่มีการจัดประกวดผลการดำเนินงานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ในทุกครั้งที่ผ่านมาพบว่าผลการดำเนินของกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสยังต้องพัฒนาทักษะและกระบวนการให้คำปรึกษาอีกหลายประการ ส่งผลให้ไม่มีสถานศึกษาใดได้รับรางวัลในระดับยอดเยี่ยม ประกอบกับการดำเนินงานที่ผ่านมายังขาดการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบในการสร้างความเข้มแข็งของการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสให้เห็นผลอย่างจริงจังในสถานศึกษา ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นดังกล่าวนในการศึกษาสมรรถนะของครูที่ปรึกษาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาที่จะส่งผลให้การดำเนินงานของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แสง วิทย์พิทักษ์ (2547) ได้กล่าวถึงสมรรถนะเฉพาะของครูว่า ครูควรมีความสามารถในการปฏิบัติงานครูเช่น การจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การเอาใจใส่ดูแล ส่งเสริมพัฒนา ป้อนกันและ

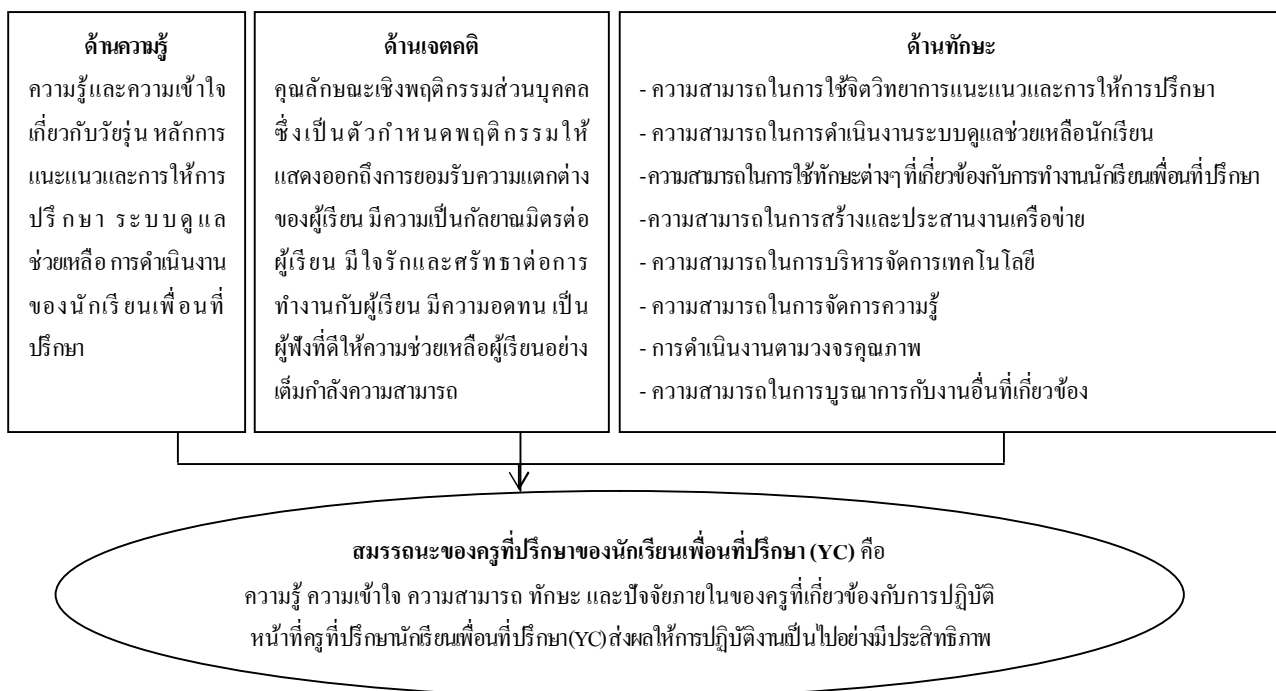
แก้ปัญหาของผู้เรียน ทั้งนี้การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบริบทของโรงเรียนในเขตภาคกลางซึ่งเป็นภูมิภาคที่ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ทั้งระบบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) เขตภาคกลาง

ปัญหาการวิจัย

สมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) เขตภาคกลาง มีองค์ประกอบอะไรบ้าง

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการดำเนินการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา คือ ครูที่ทำงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนประเภทขยาย

โอกาสในเขตพื้นที่ภาคกลาง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 860 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา คือ ครูที่ทำงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนประเภทขยายโอกาส ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 274 คน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาด

กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 5 เท่าของจำนวนข้อคำถาม (Bentler and Chou, 1987; Worthington and Whittaker, 2006) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ประเด็นการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยนำร่างองค์ประกอบของสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.2 แบบสอบถามระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) แบบสอบถามระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะในการปฏิบัติงานทางปฏิบัติได้ 4 ระดับ โดยข้อคำถาม ครอบคลุม 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้ 2) ทักษะ 3) เจตคติ จำนวน 47 ข้อ มีความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach coefficient) เท่ากับ .95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) จากหนังสือ หลักสูตรฝึกอบรมครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นร่างองค์ประกอบของสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) นำร่างองค์ประกอบของสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) มากำหนดเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำผลที่ได้จากการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม โดยนำประเด็นที่สอดคล้องกันมารวมกันเป็นร่างองค์ประกอบของสมรรถนะนำร่างองค์ประกอบของสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงสร้างเครื่องมือแบบสอบถามตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL 8.72

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การกำหนดองค์ประกอบสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อหาองค์ประกอบของสมรรถนะ โดยมีประเด็นประกอบการสนทนา ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม สรุปได้ว่า สมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา หมายถึง พฤติกรรมภายในของครูที่เป็นความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาของนักเรียน YC ให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพอันประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และเจตคติ ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ หมายถึง ความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับวัยรุ่น หลักการแนะแนวและการให้การปรึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือ การดำเนินงานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) ด้านความสามารถในการใช้จิตวิทยาการแนะแนวและการให้การปรึกษา หมายถึง การใช้หลักทางการแนะแนว การเลือกใช้เครื่องมือทางการแนะแนวเพื่อสนับสนุนการทำงานได้อย่างเหมาะสม มีการให้บริการทางการแนะแนวในการทำงานใช้เทคนิคและทักษะ ตลอดจนมีขั้นตอนในการให้การปรึกษาในการทำงานกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

2) ด้านความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลืออัน

ประกอบด้วย การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองผู้เรียน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาคู่เรียน การส่งต่อภายใน/ภายนอกโรงเรียน และเป็นหนึ่งในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียนของสถานศึกษา

3) ด้านความสามารถในการใช้ทักษะต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทำงานกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) หมายถึง ความสามารถในการใช้ทักษะของครูที่ปรึกษา ในการมีการกำหนดบุคลิกภาพและคุณลักษณะมีกระบวนการในการคัดเลือก สามารถกำหนดบทบาทหน้าที่และการกิจของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ตลอดจนความสามารถการสอนแนะ สร้างขวัญกำลังใจแก่นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) อย่างต่อเนื่อง

4) ด้านความสามารถในการสร้างและประสานงานเครือข่ายในการดำเนินงานนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) หมายถึง ความสามารถของครูที่ปรึกษาในการกำหนดบทบาทของเครือข่าย การประสานงาน การเอื้อประโยชน์ต่อกัน การใช้เครือข่ายในการพัฒนาและเติมเต็มศักยภาพนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ตลอดจนการทบทวนบทบาทของเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ

5) ด้านความสามารถในการบริหารจัดการเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถของครูที่ปรึกษาในการใช้เทคโนโลยี การเลือกเทคโนโลยีด้วยความเหมาะสม และการประเมินและติดตามการใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม (YC)

6) ด้านความสามารถในการจัดการความรู้ หมายถึง ความสามารถของครูที่ปรึกษาในการถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถอดบทเรียน การเผยแพร่ผลการดำเนินงาน หรือผลิตนวัตกรรมของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

7) ด้านความสามารถในการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ (PDCA) หมายถึง ความสามารถของครูที่ปรึกษาในการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติงาน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีการนิเทศติดตามและสรุปการดำเนินงานนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

8) ด้านความสามารถในการบูรณาการกับการศึกษาอื่น หมายถึง ความสามารถของครูที่ปรึกษาในการบูรณาการกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) กับภาระงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วย งานประจำ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน งานแนะแนว หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 3 เจตคติ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมส่วนบุคคล ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมให้แสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน มีใจรักและศรัทธาต่อการทำงานกับผู้เรียน มีความอดทน เป็นผู้ฟังที่ดี ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

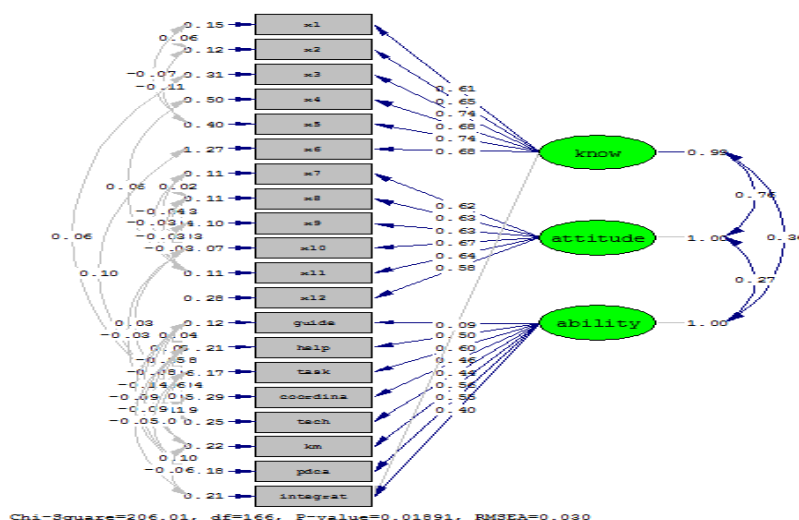
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่มีค่าสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านความรู้และองค์ประกอบด้านเจตคติเท่ากับ 0.71 รองลงมา

คือ องค์ประกอบด้านความรู้และองค์ประกอบด้านทักษะ เท่ากับ 0.37 และสุดท้าย คือ องค์ประกอบด้านเจตคติและองค์ประกอบด้านทักษะ เท่ากับ 0.26

2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกของสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกด้วยโปรแกรม LISREL (LISREL) พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) องค์ประกอบที่ 1 ด้านความรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.59 ถึง 0.77 องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.42 ถึง 0.60 และองค์ประกอบที่ 3 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.56 ถึง 0.66 และแต่ละองค์ประกอบมีความเชื่อมั่นในการวัด (R^2) อยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.87 แสดงว่า องค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน สามารถวัดสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ได้

ผลการวัดความกลมกลืนของโมเดล องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกของสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) พบว่า มีค่า Chi-Square อยู่ที่ 206.01 คำนีวัดความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.94 คำนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.92 คำนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.030 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.029 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มาก นั่นแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกของสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ด้วยการนำคะแนนขององค์ประกอบจำนวน 3 องค์ประกอบ มาวิเคราะห์ เพื่อแสดงความตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ในแต่ละองค์ประกอบมีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แสดงว่า องค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการพิจารณาถึงสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่

ปรึกษา (YC) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดขององค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านความรู้ มีค่าน้ำหนักมากที่สุด เท่ากับ 0.99 รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบด้านเจตคติ มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.76 และ องค์ประกอบด้านทักษะ มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด เท่ากับ 0.38 และแต่ละองค์ประกอบมีความเชื่อมั่นในการวัด (R²) อยู่ระหว่างระหว่าง 0.15 ถึง 0.99 แสดงว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน สามารถวัดระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาและยืนยันโมเดลระดับสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาตามกรอบความคิดเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ สมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

ตัวชี้วัด	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t	R ²
ด้านความรู้	0.99*	0.34	2.92	0.99
ด้านเจตคติ	0.76*	0.07	10.02	0.58
ด้านความทักษะ	0.38*	0.06	5.78	0.15

Chi-Square = 190.74, $p = 0.09143$, $df = 166$, $\chi^2 / df = 1.14$, GFI = 0.94, AGFI = 0.92, CFI = 1.00, RMSEA = 0.023

* $p < .05$

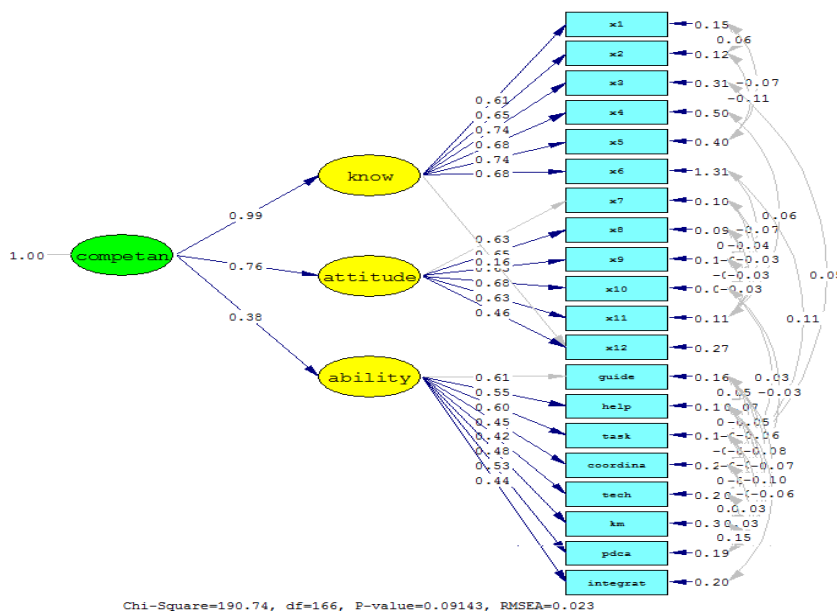
ผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา(YC) พบว่าผลการทดสอบค่า Chi-Square χ^2 เท่ากับ 190.74 ที่องศาอิสระ 166 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.09143 ดัชนีวัดความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.94 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับ

ความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGI) เท่ากับ 0.92 ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.023 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.028 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มาก นั่นแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 2 และภาพที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าดัชนีทดสอบประสิทธิภาพของโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

	ค่าดัชนี
χ^2 (Chi Square)	190.74
P-value	0.09143
Degrees of Freedom (df)	166
ดัชนีวัดความสอดคล้อง (GFI)	0.94
ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	0.92
ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR)	0.028
ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	0.023

* $p < .05$

ภาพที่ 3 แสดงโมเดลสมรรถนะครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. การกำหนดองค์ประกอบสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาเพื่อค้นหาปัจจัยในการปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ได้ข้อสรุปใน 3 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบด้านความรู้ หมายถึง ความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับวัยรุ่น หลักการแนะแนวและการให้การปรึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือ การดำเนินงานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาองค์ประกอบด้านทักษะ อันประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยดังนี้

1.1 ด้านความสามารถในการใช้จิตวิทยาการแนะแนวและการให้การปรึกษา ด้านความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และด้านความสามารถในการใช้ทักษะต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทำงานกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

1.2 ด้านความสามารถในการสร้างและประสานงานเครือข่ายในการดำเนินงานนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

1.3 ด้านความสามารถในการบริหารจัดการเทคโนโลยี

1.4 ด้านความสามารถในการจัดการความรู้ หมายถึง ความสามารถของครูที่ปรึกษาในการถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถอดบทเรียน การเผยแพร่ผลการดำเนินงาน หรือผลิตนวัตกรรมของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

1.5 ด้านความสามารถในการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ (PDCA)

1.6 ด้านความสามารถในการบูรณาการกับภารกิจอื่น หมายถึง ความสามารถของครูที่ปรึกษาในการบูรณาการกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) กับภาระงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วย งานประจำ ระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน งานแนะแนว หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และองค์ประกอบด้านที่ 3 คือเจตคติ เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมให้แสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน มีใจรักและศรัทธาต่อการทำงานกับผู้เรียน มีความอดทน เป็นผู้ฟังที่ดี ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ

ซึ่งข้อสรุปจากการวิจัยดังกล่าวที่ระบุสมรรถนะของครูที่ปรึกษาสำหรับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ไว้ 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ สอดคล้องกับ วิมาน วรรณคำ (2553: 60) ได้สรุปความหมายของคำว่าสมรรถนะว่าหมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่เป็นผลมาจากความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่จำเป็นของบุคคลในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคล และยังสอดคล้องกับ แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1971: 198 อ้างถึงใน ชำรงค์ คงคาสวัสดิ์, 2548: 14) ซึ่งเป็นผู้สร้างองค์ประกอบของสมรรถนะบุคคลว่า บุคคลจะมีสมรรถนะในด้านต่างๆ นั้น จะต้องประกอบด้วยความรู้ มีเจตคติ มีทักษะ อีกทั้ง โรเบิร์ตและบอร์เดอร์ (Robertand Border, 1994: 149-157) และ เคลียน์ (Kleike, 1994: 149-151) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา พบว่าสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาจะต้องประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยสอดคล้องกับผลที่ได้รับจากการสนทนากลุ่มใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูที่ปรึกษา คือด้านความรู้อันหมายถึง ความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับวัยรุ่น การแนะแนว และการให้การปรึกษา การดำเนินงานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ด้านทักษะหมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของนักเรียนเพื่อน

ที่ปรึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านเจตคติอันหมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นตัวกำหนดการแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน มีใจรักและสรัทธาต่อการทำงานกับผู้เรียน

ผลการศึกษาระดับสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) องค์กรประกอบด้านเจตคติเป็นอันดับที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.54) แสดงให้เห็นว่า ครูมีเจตคติต่อการเป็นครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) มากซึ่ง ข้อมูลจากข้อคำถามประกอบด้วย การยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียนมีใจรักและสรัทธาต่อการทำงานกับผู้เรียน มีความอดทนเป็นผู้ฟังที่ดีให้ความช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาดัม นิละไพจิตร (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มและเปรียบเทียบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามพบว่า โมเดลสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ เจตคติต่อการให้คำปรึกษากลุ่ม การเป็นผู้นำกลุ่ม ความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม และทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งเจตคติสำคัญต่อการทำงานเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาสมรรถนะของครู และสอดคล้องกับศิริบุรณ์ สายโกสุม (อ้างถึงในกฤตวรรณ คำสม, 2554) ที่กล่าวว่า เจตคติเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่าทักษะต่างๆ นอกจากนี้ กฤตวรรณ คำสม (2554) ยังกล่าวว่า การเห็นคุณค่าของการทำงานด้านการให้

คำปรึกษา จะทำให้เกิดพลังใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ นรินทร์ สังข์รักษา (2556) ที่ได้กล่าวถึงเจตคติของครูในงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจิตตปัญญาในการเรียนรู้สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ว่า ครูต้องเป็นให้มากกว่าการรับ ทุ่มเทเสียดละ อุทิศตน มีพลังจากกำลังใจนำไปสู่การปฏิบัติที่ดี ซึ่งหากครูมีเจตคติที่ดีแล้วก็จะช่วยให้การให้คำปรึกษาและการทำงานกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี ในขณะที่เดียวกันครูกลุ่มตัวอย่างนี้จะมีคะแนนสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) องค์กรประกอบด้านความรู้ และองค์กรประกอบด้านทักษะ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23 และ 3.08 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่า ครูกลุ่มนี้มีใจรักที่จะทำงาน แต่ยังต้องการได้รับการพัฒนาด้านความรู้ และทักษะสำหรับการเป็นครูที่ปรึกษานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

นอกจากนี้ ผลจากการศึกษาระดับสมรรถนะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ยังพบว่า ครูกลุ่มดังกล่าว มีทักษะด้านความสามารถในการบริหารจัดการเทคโนโลยี น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93) อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามมีอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 43.07) ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่การดำเนินชีวิตยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีมากนัก จึงส่งผลให้ทักษะการใช้เทคโนโลยีน้อย จึงประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับจากผลของการตอบแบบสอบถามในด้านต่างๆคือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91) การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97) และการประเมิน

และติดตามการใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม (YC) อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91) ซึ่งไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม (2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้สื่อและเทคโนโลยีว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้าง/ เลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและความสนใจของผู้เรียน จะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ ประกอบกับจากการสำรวจของโครงการติดตามสภาวะการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher watch) (2549) ทำการสำรวจกับครูและผู้บริหารจำนวน 7,760 คนใน 1,350 โรงเรียน ทำการสำรวจในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2549 พบว่ามีโรงเรียนเพียงร้อยละ 28.6 ที่มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงใช้ และมีครูเพียงร้อยละ 41 ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน แต่บางส่วนอาจจะมีทักษะการใช้ในระดับพื้นฐานเท่านั้น ในปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่ได้เล็งเห็นและได้มีการกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) ได้กำหนดมาตรฐานด้านผลการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางเทคโนโลยีการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ข้อที่ 5.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้ดังนี้ 1) มีความไวในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารทั้งที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติ หรือคณิตศาสตร์ ภาษาพูด และภาษาเขียน อันมีผลให้สามารถเข้าใจองค์ความรู้ หรือประเด็นปัญหาได้อย่างรวดเร็ว 2) มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีในการประมวลผล แปลความหมาย และเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 3) มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน และนำเสนอด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคล

และกลุ่มที่มีความแตกต่างกันซึ่งหากครูกลุ่มดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ และความสำคัญดังกล่าวก็จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ต่อไป รวมทั้งจะสามารถผลิตผลงานโดยใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมให้สามารถเผยแพร่ในวงกว้างอย่างรวดเร็วและทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ส่วนกระบวนการทำงานโดยใช้ระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก็เป็นส่วนส่งเสริมให้งานของนักเรียนที่ปรึกษาดำเนินการได้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่องนั้น สอดคล้องกับ รัชฎพร ชื่นกลิ่น (2555) ที่กล่าวว่าพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์เพื่อส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนควรเป็นการสร้างความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง ทบทวนระบบคิด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 แบบสอบถามสมรรถนะครูที่ปรึกษาสำหรับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการวัดสมรรถนะครูที่จะมาทำหน้าที่ครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ได้ เนื่องจากมีความเที่ยงตรงในระดับสูง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษากับกลุ่มครูขยายโอกาสเขตภาคกลางเท่านั้น ซึ่งควรมีการนำแบบสอบถามนี้ไปใช้ศึกษาสมรรถนะครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) กับครูกลุ่มโรงเรียนประเภทอื่นๆ และภูมิภาคต่างๆ หรือในระดับประเทศเพื่อเป็นการสำรวจว่า ครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) มีสมรรถนะอยู่ในระดับใดอันจะเป็นประโยชน์กับส่วนงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูที่ปรึกษา พัฒนาครูกลุ่มนี้ให้มีสมรรถนะครูที่ปรึกษา

ซึ่งก่อนนำไปใช้จะต้องตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัด (Reliability) อีกครั้ง

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปกำหนดเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกครูที่ปรึกษา สำหรับการทำงานทางด้านกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) โดยเน้นทั้งด้านความรู้ที่เกี่ยวข้อง เจตคติในการทำงานกับนักเรียน และทักษะ/ความสามารถที่เป็นที่ส่งผลต่อการดำเนินงานที่เป็นผลดีและมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) กลุ่มนี้ มีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ยังต้องพัฒนา ความรู้และ

ทักษะ ซึ่งเป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ พัฒนาชุดฝึกอบรมความรู้ และทักษะโดยเฉพาะด้านการใช้เทคโนโลยี สำหรับครูที่ปรึกษา เพื่อช่วยเพิ่มพูนให้แก่ครูกลุ่มนี้ ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยนำข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้เป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ให้ครอบคลุมทุกบริบทของสถานศึกษา อันจะส่งผลให้สถานศึกษามีบุคลากรที่เหมาะสมในการดำเนินงานนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC)

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2554). คู่มือบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สุขภาพจิต.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2558. จาก http://www.mua.go.th/users/tqf-ed/news/FilesNews/FilesNews6/education5year_R.pdf.
- กฤตวรรณ คำสม. (2554). การศึกษาและการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพมหานคร.
- โครงการติดตามสภาวะการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher watch). (2549). รายงานสภาวะการณ์ครูรายจังหวัด. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2558. จาก <https://witayakornclub.wordpress.com>.
- ธำรง คงสาวิตส์. (2548). เริ่มต้นอย่างไร...เพื่อจะนำ Competency มาใช้ในองค์กร. กรุงเทพมหานคร: ส.ส.ท. (สมาคมส่งเสริม เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)).
- ธัญพร ชื่นกลิ่น. (2555). “การพัฒนารูปแบบการโค้ชเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์พยาบาลที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 55(2): 112-129.

- นรินทร์ สังข์รักษา. (2556). รูปแบบระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิมาน วรรณคำ. (2553). การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษานาเล็กสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ศุภชัย ตู่กลาง และคณะ. (2555). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร.” วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 57(3): 284.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรฝึกอบรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- แสง วิทย์พิทักษ์. (2547). การศึกษาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาไทย พ.ศ.2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรวิชัย นาคทรรพ. (2556). Childwatchเปิดสถานการณ์เด็กเยาวชนในรอบปี 2555. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2558. จาก <http://www2.eduzones.com/jipatar/102202>.
- อาดัม นิละไพจิตร. (2553). การศึกษาและพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bentler, P., and Chou, C. (1987). “Practical issues in structural modeling.” **Sociological Methods and Research**, 16(1): 78-117.
- Kleinke, C.L. (1994). **Common Principles of Psychotherapy**. Pacific Grove, CA: Brooks/ Cole.
- Roberts E.B., and Borders, L.W. (1994). “Supervisor of School Counselors Administrative, Program and Counseling.” **The School Counselor** 41: 149-157.
- Worthington, R., & Whittaker, T. (2006). “Scale development research: A content analysis and recommendations for best practices.” **The Counseling Psychologist** 34 (6): 806-838.